

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

I. LETO

Murska Sobotica, 16. oktobra 1932.

ŠTEV. 33

Razdolžitev kmeta.

Naši poslanci in drugi politični delavci so na raznih shodih po naših vaseh govorili o vseh ukrepih, ki jih je podvzela vlada v zaščito kmeta. Razni brezvestneži so že gledali, kje bo kakšna kmečka posest prišla na prodajo, da bi se je na lahek način in po nizki ceni polastili. Koliko nesreč bi se že sedaj zgodilo, ako narodna skupščina ne bi prinesla zakona o zaščiti kmeta pred šestimi meseci. Nekoliko posestev bi bilo prodanih in to po taki ceni, da ni vredno o njej govoriti. Kakorkoli se govori, da je zakon o zaščiti kmeta slab, ker je nastal zastoje v prometu, mora vendar vsakdo priznati, da se je kmeta moralo zaščititi in ga obvarovati največje nesreče. Kmet, zlasti oni, ki je imel večje ali manjše dolgove, mora istotako priznati vladi in narodnemu predstavništvu, da takozvana kmečka politika, ki jo vodi današnji režim, ni samo na jeziku, ampak je živa resnica.

Danes se povsod razpravlja o problemu razdolžitve kmeta. Vsakdo se zaveda, da moratorij, ki bo potekal z 20. oktobrom ni nikak cilj ali ureditev problema razdolžitve kmečkih posestev. Zakon o končni ureditvi in rešitvi vprašanja kmečkih dolgov bo še le doprinešen in to, kakor je podoba še ta mesec. Razne gospodarske, kmetijske organizacije, društva in ustanove se razpravljajo o tem vprašanju in se je pojavilo tudi že mnogo raznih predlogov, na kakšen način bi se naj rešilo to danes vsekakor važno vprašanje. Pri teh posvetovanjih in anketah pa se je izkazalo, da se povsod bolj zanimajo za to zadevo, kakor v krogih našega kmetijstva. To pa iz enostavnega vzroka, ker kmetijski stan še nima svoje kmetijske zbornice, to je ustanove, ki bi v polni meri zastopala le interese našega kmeta. To se je baš pri tej priliki dojasno pokazala potreba po prejšnji ustanovitvi kmetijske zbornice, ki je pač mora zahtevati celokupno kmetijstvo v državi.

Ni naš namen s tem člankom pokazati na razne predloge, tudi ne iznesti naših predlogov. Končno besedo bo imelo v tej zadevi narodno predstavništvo, to je

poslanci in senatorji. Naši poslanci predobro poznajo naše domače razmere in bodo znali povzdigniti besedo na pristojnem mestu ter s svojim sodelovanjem omogočili doprinesiti tak zakon, ki bo ta pereči problem rešil v korist prizadetega, to je kmeta. Predloge, kako se naj reši vprašanje razdolžitve kmeta, je stavila naša organizacija in naši gg. poslanci bodo te predloge skušali uveljavljati. Mi gojimo največje upanje, da bo ta zakon dober in bo v veliki meri pripomogel k izboljšanju gospodarskih razmer našega kmeta.

Povdariti pa moramo, da je to vprašanje sila težavno in ga je treba reševati z vso skrbjo. Priznati moramo vladi, da ona skrbno pripravlja zakon in prepričani smo, da bo tudi razprava v narodnem predstavništvu pokazala, kako se vodi kmečka politika. Tako važno vprašanje se ne pojavi vsako leto in niti ne v desetletjih, zato moramo vsi odobravati resno in pošteno delo naše vlade in narodnih poslancev,

da se zlasti danes v teh izredno težkih časih posveča našemu kmetu toliko pažnje. Naj reče, kar kdo hoče, resnica pa ostane, da še doslej nobena naša narodna skupščina ni imela tako težkih časov in ni toliko delala, kakor se dela danes. Pa še na eno dejstvo bi radi opozorili. Vse važnejše zadeve se danes pretresajo najprej pred širšo javnostjo. Tako se je pretekli ponedeljek vršila seja banovinskega odbora naše stranke, ki ga tvorijo vsi ministri, senatorji in narodni poslanci ter po en zastopnik vsake sreske organizacije. Tukaj sta se pretresali dve najvažnejši vprašanji: razdolžitev kmeta in decentralizacija uprave. Tako se da prilika zastopnikom najširših plasti naroda iz vseh krajev, da lahko iznesejo svoje mišljenje in svoje predloge. Našim narodnim zastopnikom se pa dajo na ta način gotovi predlogi, po želji ljudstva. To je prava demokratičnost in pravilno postopanje, zato zapu naroda v popolni meri svojim zastopnikom in vladi.

Uspešna intervencija g. poslanca Benka.

Našemu poslancu g. Benku je uspelo, da je zacelil eno najhujših ran, ki je bolela naš narod, rano, ki jo je bilo tem hujše občutiti, ker je sketela skozi dolgo vrsto let, leta 1928. tako katastrofalno po toči prizadeto prebivalstvo.

Premnogokrat in ob različnih prilikah smo že slišali, da bo država ali banovina in še prej oblastni odbor priskočil težko preizkušenemu prebivalstvu na pomoč. In kakor bi usoda, ki je povzročila prebivalstvu toliko gorja z grozovito točo, se hotela igrati in v dvojni meri pokazati zlohotno svojo stran, je baš od oblastnega odbora gotovo v dobri nameri započeta akcija, prizadejala tem siromakom ponovno škodo.

Žitna podporna akcija je namreč našega kmeta ponovno udarila radi tega, ker so cene tako semenskemu kakor krušnemu žitu padle skoraj na 1/3 tedanje nabavne cene. Po nesreči je narod zabredel v novo nesrečo.

Vsa kompetentna mesta, oblasti in uradi so razumevali obupni položaj dolžnikov in so iz te podporne akcije, skušali pomagati na vse mogoče načine ali vse njihovo prizadevanje je bilo zaman. Denarna stiska že ne

kaj let sem duši vse take podporne akcije, gospodarska depresija onemogočuje vsak tozadevni pokret.

Po mnogih intervencijah in prošnjah pri najrazličnejših mestih je končno po velikem trudu vendar uspelo našemu poslancu g. Benku Josipu, da je pri Kr. banski upravi v Ljubljani končno vendar dosegel ugodno rešitev. Po njegovi priprošnji in po izčrpnem pojasnilu obstoječih težkih gospodarskih razmer je Kr. banska uprava naklonila najpotrebnejšim siromakom podporo v skupnem znesku nad 130.000 Din. Tako bodo rešeni moreče skrbi največji siromaki in bodo mogli za plačilo dolga namenjene denarje obrniti v drug namen. Dolg bodo po rešitvi kr. banske uprave imeli plačati le najbolje situirani dolžniki, dočim je manj premožnim dovoljeno plačilo zaostanka, kakor smo informirani, v 4 zaporednih letnih obrokih.

Iz srca smo hvaležni g. poslancu za njegov trud, v zahvalo naj mu bo zavest, da je mnogim-mnogim res pomagal iz obupne situacije, da je mnogim družinskim očetom razvedril oko, da je mnogim siromašnim družinam omogočil kruh čez zimo.

K vprašanju kmečkih dolgov.

Na veliki skupščini JRKD, ki se je vršila v nedeljo v našem Sadu, je minister za kmetijstvo g. Demetrovič govoril tudi o vprašanju kmečkih dolgov. V svojem uvodu je svaril naj

kmetovalci ne verjamejo raznim govorilam. Nekateri so akcijo napačno razumeli in mislijo, da se bodo vsi dolgov enostavno črtali, odnosno da bo država vse plačala. To nikakor ne

more biti. Konverzija kmečkih dolgov ne pomeni nič drugega, nego da se kratkoročni dolgovi pretvorijo v dolgoročne in da se na ta način da kmetom možnost, da pozneje ko se bodo razmere izboljšale, poravnajo svoje obveznosti. Pri reguliranju kmečkih dolgov je važno vprašanje obresti in je namen zavarovati kmeta pred oderuštvo z visokimi obrestmi. Glede vseh teh stvari je treba seveda oprezno postopati, ker tu ne gre samo za odnošaje kmečkega dolžnika nasproti denarnemu zavodu, temveč tudi za odnošaje denarnega zavoda nasproti vlagateljem.

Ponarejeni bankovci.

Ker so se pojavili ponarejeni bankovci po 1000 Din, je Narodna banka izvršila do konca februarja t. l. pretisk svojih bankovcev po 1000 Din z okroglo rozeto. Zdaj pa so se pojavili v prometu ponarejeni tisočaki s falsificirano rozeto. Glavni znaki za spoznanje falsifikatov rozete so: V prvi vrsti napis „Jugoslavnje“, z zelo debelimi črkami, netočnost črt na risbi, nejasni obrisi Karagjorgjeve slike in pomanjkanje reliefa pri črkah na licu bankovca in vdolbine na hrbtu.

Pomoč narodu.

Nakup sena. Podpora za nabavo življenskih potrebščin. Skupna akcija vseh činiteljev.

Poleg svetovne gospodarske krize, [ki jo tako živo občutimo vsi,] je naše kraje zadela letoš še izredna suša, ki nas je spravila v še večjo nevoljo. Naši poslanci in organizacije so predložile vsem merodajnim činiteljem vse težkoče, ki čakajo naše kraje, katere je zadela suša. Povsod smo našli popolno razumevanje, zato upamo, da se bo narodu v precejšnji meri pomagalo.

Pri vsem tem smo se pa zavzeli, da ne smemo čakati le pomoči od oblasti, ampak si moramo, kolikor je le mogoče, pomagati sami. K tej samopomoči smo tudi pristopili. Naš poslanec Hajdinjak je že meseca avgusta zbiral informacije, kje bi se dobilo cenejše seno za našo živino. Zavedali smo se, da preti propast naši živinoreji, ako ne bo potrebne krme. Storil je vse potrebne korake, da se započne akcija v večjem obsegu za nabavo krme. Ta pa naj bi bila čim cenejša, da si jo lahko vsakdo kupi. Radi tega je takoj zaprosil vlado, da dovoli brezplačen prevoz po železnici. O tem je poročal na zadnji seji sreskega odbora stranke. Odbor je akcijo pozdravil in jo je podprl. Prav tako pa je tudi sreski kmetijski odbor sklenil, da prevzame izvedbo tega dela. Sklepana je bila seja kmetijskega odbora, h kateri so bili pozvani tudi zastopniki raznih gospodarskih organizacij. Na tej seji je bil izvoljen „Prehranjevalni odbor“, ki bo izvedel celotno pomožno akcijo glede pre-

hrane prebivalstva. Predsedstvo odbora je prevzel sam narodni poslanec g. Hajdinjak, ostali člani odbora pa so tudi sami priznani naši kmetovalci in javni delavci.

Odbor je takoj pozval ljudi potom župansteven naj prigrasijo, koliko potrebujejo seno. Temu odzivu so se odzvale zelo disciplinirano vse naše občine. Pobrana je bila takoj kapara in k temu je dodal nekaj denarja še sr. kmetijski odbor. Tako se je lahko pristopilo k nakupu sena. Nakupovat so se podali seno člani odbora gg. poslanec *Hajdinjak*, podpredsednik *Erjavac*, blagajnik *Ritlop* iz Dolgevasi ter sreski kmetijski referent *Lipovec*. Odšli so v srez Sisek in tamošnjo okolico. Našli so dosti sena, ki mu je bila cena od 25 do 35 Din 1 stot. Kakor hitro pa se je med tamošnjimi kmeti razneslo, da se kupuje večja količina sena, so kmetje ceno dvignili. Kupčija je bila zelo težavna. Hoditi je bilo treba od vasi do vasi in od hiše do hiše. Vendar se je posrečilo že pri prvi priliki kupiti do 60 vagonov sena. Ker to ni bilo dovolj, sta se podala gg. poslanec in Erjavac ponovno pretekli teden nakupovat. Ko to pišemo, še nimamo točnih poročil, koliko je sena nakupljenega, vendar se računa na 120—130 vagonov.

Seno je prvorazredno lepo in sladko, kakor pri nas najboljšje. Cena bo prvovrstnemu 45 Din, drugovrstnemu 40 Din. V to ceno je vračunano prešanje in dovoz na postajo, tako da pri brezplačnih vozovnicah dobijo kmetje seno po gornji ceni. Ako se ta cena primerja z cenami, kakor nam ponujajo drugi, smo lahko izredno zadovoljni. G. poslanec je pa seveda ponovno zaprosil prometno ministrstvo, da bo prevoz brezplačen in to zadeven predlog je stavil tudi g. ban in zaprosil vlado, da na ta način priskoči nam na pomoč.

Pravočasno bo vsakdo obveščen kdaj seno pride. Seno se bo pripeljalo na postaje Beltinci in Dolnja Lendava. Občine se bodo morale izjaviti, kje bodo prevzemale isto. Seno bo delila občanom komistija, ki jo bodo tvorili v smislu sklepa seje prehranjevalnega odbora občinski župan, predsednik kjevene organizacije JRKD in predsednik obč. kmetijskega odbora. Tako je pričakovati, da se bo delalo pravično. Preda se pa seno samo proti takojšnjemu plačilu, da ne bo imel odbor več nobene brige za naprej.

Upamo, da bo akcija, ki stane silno truda in dela, uspela kar najboljšje. To je naša iskrena želja. Tako bomo nekako prehranili svojo živino čez zimo do prihodnjega pridelka. S tem pa odvrnemo nevarnost se nižjih cen in propasti celoletne živinoreje.

G. poslanec Hajdinjak in g. Erjavac sta pa med tem obiskala tudi g. bana ter ga oprosila, naj se tudi z denarnimi prispevki priskoči na pomoč našemu ljudstvu. G. ban je pokazal veliko razumevanje za naše potrebe in določil večjo vsoto denarne podpore za naš kraj. Ta pomoč se pa bo v glavnem uporabila za nakup ljudske hrane za tiste siromašne družine, ki nimajo dovolj hrane in jim grozi glad. Tudi s to denarno podporo bo razpolagal prehranjevalni odbor ter jo razdelil, odnosno nakupil živila.

Tako bi v kratkih besedah obvestili vsem, delo na pomožni akciji ljudstvo. Povemo to ljudem v informacijo in ravnanje. Naj Bog pomore pri dobrem delu za dobrobit ljudstva!

— Gasilnemu društvu v M. Soboti je ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič poklonil večji znesek ob priliki zadnje proslavitve 50 letnega jubileja. Naše gasilstvo bo vedelo ceniti izkazane pozornosti.

Katastrofa angleškega avtomobilskega dirkača. Strmoglavl je čez cesto v globino 21 m in obležal na mestu mrtve. Nesreča je tem bolj tragična, ker je pokojnik obljubil svoji mladi ženi, da bo to njegova zadnja dirka.

Kaj ovira razvoj šolstva v mursko-soboškem srezu.

Velike ovire za boljše uspehe so tudi naša šolska poslopja. Nesrečni madžarski sistem enorazrednic je povzročal, da so pri nas gradili poslopja, ki niso ličila šolam. Vsaka vas imej šolo, to je bil princip, a pri tem se ni gledalo, če šola odgovarja vsem zahtevam dobre šole, ni se oziralo na to, ali bo takšna šola rodila uspehe na znotraj in na zunaj, pa tudi ne na ekonomijo v gospodarstvu naših občin. Danes stojimo pred dejstvom, da skoraj niti ena šola nima dovolj učnih prostorov, da niti v enem šolskem poslopiju ne more biti reden pouk (izvzemši enorazrednice in prezidane šole), da povsod mora biti uveden dopoldanski in popoldanski pouk. V poletnem času, ko so dolgi dnevi, še gre, v zimski dobi pa odpade nešteto ur, ki bi pri boljših razmerah prinesle mnogo koristi in dovedle do mnogo boljših uspehov. Z malo izjemo se morajo skoraj povsod zidati nova šolska poslopja, ali pa vsaj preurediti. Veliki izdatki, ki bodo s tem zvezani strašijo naše ljudstvo že v naprej in povsod med narodom se opazuje nerazpoloženje napram šolstvu in napram učiteljstvu. Krivda na tem ne leži na nas temveč na prejšnjem madžarskem sistemu, v sistemu enorazrednic. To naj bo vsem nam opomin, da tudi mi danes ne napravimo istih pogreškov, ki bi se maščevali nad potomci.

Težko je vprašanje zidanja novih šolskih stavb, a tudi ta trdi oreh se da pregrizti, ako je dovolj volje. V težkih časih se človek uči štediti in zato ne pozabimo na naše šolske fonde, tudi v teh časih bomo z majhnimi letnimi prispevki iste povečali ter v dobrih časih z lahkoto pričeli z gradnjo novih stavb. Slab je gospodar, ki se za preureditev svoje ga imetja dovolj ne pripravi ter dela samo na dolg.

Zanašanje na razne državne in banovinske podpore je iluzorno. Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal! Nič ne pomaga utopljenec kričati na pomoč, ako sam v svojo rešitev ničesar ne ukrene. Sila volje je podrla še trdno zidovje ter se prebila skozi življenje, tudi mi ostanimo trdni ter bomo s ponosom gledali na naše delo. V naših vaseh bodo zrastle lepe impozantne šolske stavbe, ki bodo v ponos nam, našim nasprotnikom padokaz, da smo kulturne napredni narod, ki zna ceniti šolstvo.

Na delo torej, da nas čas ne prehiti in da ne stopimo pred gotova dejstva nepriljubljenih roč.

Vsem!

Zapustivši svoje mesto kot primarij bolnice v Murski Soboti smatram za svojo dolžnost, da se zahvalim vsem onim, ki so mi v dolgih letih mojega delovanja na čelu tega zavoda na katerikoli način pomagali pri ustvaritvi in razvitku naše bolnice. Zahvaliti se pa hočem tudi celokupnemu občinstvu, ki je v času ene cele generacije spremljalo moje delovanje z največjo pozornostjo in ga podpiralo v vsakem smislu.

Kot primarij bolnice se poslavljam od občinstva, kot privatni zdravnik pa stojim tudi nadalje na razpolago vsem, in sicer od zdaj naprej ves dan.

M. Soboti, 12. oktobra 1932.

Dr. ŠKRILEC MIHAL.

Murska Soboti

— Poročila sta se gđc. Hahn Rozika in g. Schwarz. Franjo trgovec v Čakovcu. Mlademu paru obilo sreče.

— Učiteljstvo tuk. sreza je imelo prejšnjo soboto zborovanje. Na dnevnem redu je bila tudi volitev novega odbora. Izvoljen je bil stari odbor z g. šol. upraviteljem Gabrijelčičem na čelu.

— Osebna vest. Vodja tuk. bolnice g. primarij dr. Škrilec je bil upokojen.

— Na mesto žand. kapetana g. Kovinčič Milana, ki je odšel na svoje novo službeno mesto v Veliki Bečkerek, je prišel od tam žand. major g. Narančič.

— Cercle Francais. Dne 8. t. m. se je vršil dobro uspeli ustanovni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen odvetnik dr. Vadnal Ludvik. Jezikovni tečaji se bodo vršili v Sokolskem domu, in sicer v sledečem redu: začetniški tečaj v torek in petek, tečaj za naprednejše v sredo, konverzacijski tečaj v četrtek, vsakokrat ob 20. uri. Pričetek bo v torek dne 18. oktobra. Učne knjige bodo na razpolago v Krožku. Prijave sprejema blagajničarka ga. Ferjanova v trgovini Hahn. — A. Mall, tajnik.

— Predavanje v podružnici „Soča“ v Murski Soboti. V soboto 22. t. m. ob 8 h. zvečer bo v mali dvorani Sokolskega doma predaval profesor Hvala o vojni zgodovini Italije v zadnjem stoletju. Vabljeni vsi!

— Zaključek analfabetskega tečaja. Dne 24. sept. t. l. se je zaključil na državni narodni šoli v Murski Soboti analfabetski tečaj za nepismene vojake v Murski Soboti. Tečaje je odredilo ministrstvo prosvete z O. N.

br. 52651 z dne 14. avg. 1931. Posečalo je šolo 28 vojakov, od katerih je med trajanjem tečaja odpadlo 7. Izpitni komisiji, katero so tvorili srez. šol. nadz. Velnar Jože, komandir čete kapetan I. klase Gavrilovič Ljubo, vodnik podporučnik Markovič in šolski upravitelj Gabrijelčič Franjo kot vodja tečaja in izpraševalec, je pristopilo 21 tečajnikov, od katerih se je 17 priznala pismenost, 4 so padli. Vojaki, ki niso imeli v svoji mladosti priložnosti, da bi posečali šolo, so vsaj sedaj pri vojaki, blagodat naredbi, pridobili nekaj najpotrebnejšega znanja za življenje. Priznati se mora, da so se v kratki dobi naučili mnogo, za kar gre zahvala šolskemu upravitelju Gabrijelčiču.

— Poljski tatovi v M. Soboti in bližini so pridno na delu. Temu so pobrali koruzo, drugemu sadje i. t. d. Zadnje dni pa so nekemu posestniku v Černelavcih oplenili zelnik. Odnegli so krog sto zelnih glav in to najlepše. Biti jih je moralo gotovo več, da so odnesli tako množino, katero so si izbrali na celi njivi. Sledovi kažejo, da je imel eden tat „Batove punčuke“, drugi pa je bil bos.

Dolnja Lendava

— Bratva. Kakor se je pričela redna bratva je začelo nagajati vreme. Pojavili so se težki oblaki, iz katerih je lilo curkoma. Deževje je precej pokvarilo delo, a pridelku ne škoduje. Polovica goric je bila obranih prvi teden, druga polovica pa ta teden. Nihče ni pričakoval toliko vina, kolikor ga je naprešal. Nastalo je silno pomanjkanje posode, radi tega so morali nekateri vinogradniki trgati prekiniti, da si poskrbe sode. Res čudno, da je rod tako obilen, kakor se v resnici ni pričakovalo. Tudi po kakovosti bo vino dobro, saj je mošt zelo sladak. Takega pridelka že dolgo ni bilo v Lendavskih goricah.

— Električna. Lendava še nima elektrike. To je našemu lepemu mestecu v veliko škodo. Že ponovno se je pokrenilo vprašanje elektrifikacije Lendave, vendar se je vedno brez uspeha odložilo. Sedaj pa čujemo, da se prav resno razmišlja o tem, da bomo že do novega leta imeli električne luči po naših ulicah in stanovanjih. Snuje se neka privatna družba, ki bi zgradila kalorični električno centralo. V najkrajšem času se bo odločila, ali bo iz te akcije kaj ali ne. Samo želeli bi bilo, da se to zgodi, ker bo s tem Lendava mnogo pridobila na lepoti pa na dobrem imenu.

— Davica. V Lendavi se je pojavilo več slučajev davice. Obolelo je več otrok.

— Ceste in cestni odbor. Novi je so pred tedni prinesle neko notico, s katero so skušale nekako kritizirati delo pri ureditvi ceste Turnišče—Črenšovci—Sr. Bistrica. Naš odgovor, ki ga sicer sploh nismo hoteli dati, dasi smo dobili glede te zadeve več dopisov, je ta: gospodje okrog Novin se doslej niti z besedo niti z dejanjem niso dotaknili vprašanja naših cest. To je resnica. Kar se pa tiče širine ceste pa naj bodo pri Novini, ki jo potolaženi, cesta je tako široka, kakor je bila. Le na izredno ozkih mestih se je razširila in se je voljo tudi na to, da so se večji ovčimi lo izravnali. To je pa sanjbo in dobro. Informirali smo se t. j. cestnem odboru, če se je kdo pritoževal in so nam rekli, da se sploh nihče ni pritožil, ampak so ljudje z največjim veseljem izkopavali järke. Le neki gospodar iz Črenšovca ni hotel takoj jarka izkopati. Resnica pa je tudi to, da so se tekom let njive podaljšale v cesto in so se jarki sedaj kopali na starem mestu. V ostalem pa vse prizadet občine radevolje na-

pravljajo propuste in vse drugo, kar je pač znak, da jih veseli, da se ceste uredijo in prevzamejo. Mogoče pa to ni prav Novinam?

Beltinci

— Nova maša v Beltincih. Lep jesenski dan se je razprostrl v nedeljo dne 9. t. m. nad beltinsko faro, ki je pričakovala nekaj nenavadnega. Ljudje so praznično oblečeni kar trumoma prihajali v Beltince in šli k cerkvi ter tam pričakovali — *novomašnika*. Vse, prav vse je bilo veselo in radostno razpelo. Pozabili smo na tuge in težave vsakdanjega življenja in se radovali. Vse je hitelo pozdravljati in čestitati mlademu duhovniku, ki je član siromašnega, toda poštenega kmeta. Ah, in ti slavloloki z lepimi napisi — res vse je pozdravljalo in harmoniziralo z mladim bitjem, ki je prestopilo prag — življenja... Škoda pa je bila ta, da so naši vrli „aranžerji“ pozabili na nekaj, kar bi še bolj izpolnjevalo in krasilo slavloloke, ki so baš raditega izgledali — goli in pomanjkljivi. Duh časa pač zahteva, da se mu brez pogojno prilagodimo in *žrtvujemo narodu*, za katerega je mladi gospod novomašnik stopil pred oltar, *simbol, ki predstavlja, da je kraj, v katerem se je to zgodilo — na veke jugoslovanski*...

— Sokolska prireditve. Ali sokolska prireditve res ne zasluži večje pozornosti s strani nekaterih domačih inteligentov, smo se vprašali v nedeljo 2. t. m. ko smo kot stari prijatelji sokolskega društva Beltinci od vseh vetrov prišli pozdravit naše delavne brate in sestre. Naštudirali so veseloigro „Berite Novice“ in „Botro Nergo“ z namenom dati ljudem malo zabave in preskrbeti sokolski blagajni vsaj nekaj denarja. Oboje so dosegli — zakaj ljudje se v sokolski dvorani že dolgo niso tako pristrčno nasmejali, tako, da se celo starejši igralci niso mogli zadržati smeha. Ne moremo jim pa tega šteti v greh, ker vemo, da so nas s svojim nastopom še vedno zadovoljili. Ne iščemo pri njih dovršenosti, zakaj kdor pozna podeželski oder in vse njegove hibe ne bo na njem iskal absolutno dovršenega igranja. Pa da pridemo k prvotnemu vprašanju nazaj. Pregledali smo vse vrste gledalcev, prešteli vse navzoče in ugotovili, da ne manjkajo med gledalci samo člani ampak celo funkcionarji društva. Seveda, so imeli baš to nedeljo vse važnejše opravke. Vprašamo Vas Sokoli v Beltincih ali zaslužijo, taki člani da jih prištevate celo med svoje funkcionarje? Smo mnenja, da bi morali postati malo bolj rigorozni pri izbiri

odbora, pa bi bilo za Vaše društvo mnogo bolje. Zahtevajte dejanja, pa ne samo trkanje na navidezno sokolska prsa. Čas je, da ne slepomišite več. Marljivim sokolskim delavcem društva Beltinci pa k delu častitamo.

DOPISI

Turnišče. „Novine“ so prinesle vest, da je organizacija ponudila g. Litropu, bivšemu županu župansko mesto, ako vstopi v organizacijo. Ta pa je po isti vesti g. Litrop baje odklonil. Krajevna organizacija se z g. Litropom nikoli ni pogajala in mutudi ni stavila kake ponudbe. Prepričani smo, da tega ni storil niti sreski odbor, niti katera druga strankina skupina. Vest je tedaj brez podlage. S to vestjo je tako, kakor z vestjo, da je podal ostavko na župansko mesto nedeljski župan g. Bakan. Ni težko uganiti namena takih vesti, če pa se z njimi v resnici kaj doseže, je drugo vprašanje. Vsi trezno misleči Turniščanje se bomo organizirali v krajevni organizaciji vsedrjavne jugoslovanske stranke.

Organizacija.

Seja dolnje-lendavskega sreskega odbora JRKD. V nedeljo, dne 16. oktobra se vrši tretja redna seja sreskega odbora JRKD za srez Dolnja Lendava. Seja se vrši v prostorih gostilne Horvat z začetkom točno ob 9. uri. Na dnevnem redu so važne zadeve, kakor pomožna akcija, agrarna zemlja na veleposestvu Eszterhazy in druga gospodarska vprašanja. Prav tako se bo razpravljalo o organizatoričnih zadevah. Vabimo vse gg. odbornike, da se te seje zanesljivo udeležijo.

Shod v Dolnji Lendavi. Kakor smo priredili shod v začetku septembra v Beltincih za gornji del našega sreza, tako hočemo prirediti shod še to jesen v Dolnji Lendavi za spodnji del sreza. Ni še določen dan, vendar se bo ta čim prej določil, da se lahko izvrše vse predpriprave za uspešen potek shoda. Na shod bo prišel g. minister Pucelj in drugi poslanci iz raznih delov države. Organizacije in ostalo prebivalstvo bodo o tem še pravočasno obveščeni.

Shodi po občinah. Krajevne organizacije, ki želijo, da se priredi pri njih članski sestanek ali večji shod, na katerem bi poročal g. poslanec in člani sreskega odbora, naj sporoče to tajništvu sreske organizacije. V poštev pridejo zlasti one organizacije, kjer še od volitev sem ni bilo sestanka ali shoda.

Pristopne izjave. Katere organizacije rabijo pristopne izjave za novo priglasene člane, dobe iste pri tajništvu sreskega odbora.

Kako so v Parizu našli bivšo nuno.

Amelijā Roza Brechardova, mlada seljanka, se ni ugodno počutila pri kravah in kokoškah. Njena narava je bila vdana nečemu velikemu, vele-mestnemu. V njej so tile želje in ambicije, ki se nikakor ne bi mogle izpolniti v kmečki staji. Podala se je torej na pot, naravnost v Pariz. Služila je nekaj časa, dokler ni v sebi začutila pravega poklica, onega po katerem je hrepenela. Domislila se je namreč, kako bi mogla udobno in ugodno živeti brez dela. Prijavila se je v samostan „čestitih sester“ Enfant-Jesus v Impassé du Maine. Čeprav je bila nepismena, so jo nune prejele kot novicijato, ker so verjele iskrenosti njenih besed, s katerimi je prepričevala, da se je neke noči vzbudila v njeni duhi občutek, da je po-

zvana služiti Bogu. Po končanem novicijatu je bila poslana v glavni samostan Neufchatel — en — Saunois. Toda tu ji ni preveč ugajalo, ker je spoznala, da se po samostanih ne služi samo bogu, temveč je tudi treba opravljati različna dela, zaradi katerih je bila zapustila svojo rodno vas.

Lepega večera je splezala preko zida in krenila nazaj v Pariz. Tu se je takoj prijavila društvu bivših nun; v Parizu imajo svoja združenja bivši duhovniki, kakor tudi bivše nune, ki po vrsti ali vsaj po večini tudi še nadalje nosijo duhovniško odnosno nunsko opravo. Služila je od časa do časa kot bolničarka v zasebnih hišah, a njen glavni poklic je bilo zbiranje „milodarov za sirote“, to se pravi, za njo in njene tovarišice. Čeprav tudi v Franciji vladajo iste obzirnosti nasproti duhovniškemu poklicu, kakor v ostalih kulturnih državah, je pariška policija bila vendar manj obzirna

SOKOL

Rakičan. V soboto dne 8. X. 1932 se je tudi pri nas ustanovila Sokolska četa in stem izpolnila se je naša davna želja. Že dolga leta so nekateri bili člani Sokolskega društva Murska Sobota in s tem pripravljali tla za ustanovitev lastne edinice. Ustanovni občni zbor, ki se je vršil pri Rajnarju je bil nadvse številno obiskan in je nudil lepo sliko volje do dela in skupnosti. Ob tej priliki so nas pozetili tudi bratje iz Murske Sobotice in sicer br. starosta Pertot Kristijan in tajnik Niševicer Slavko. Po uvodnih besedah br. Antaliča je povzel besedo br. Pertot in nam v krasnem govoru razložil pomen in namen sokolskih organizacij; za njim je govoril br. Niševicer, ki nam je razložil organizacijo in nam dal potrebnih navodil za nadaljno delo. Izvoljeni odbor z starostom br. Rajnarjem st. in br. načelnikom Horvatom nam je porok, da bo četa lepo delovala. K zaključku je govoril še načelnik br. Horvat in nas navdušil za delo, ki smo ga pričeli.

Listnica upravnistva

Ponovno prosimo cenj. naročnike, da čimprej poravnajo celoletno naročnino s položnicami, ki smo jih priložili predzadnji številki.

G. K. J. Beltinci. List redno pošiljamo, vprašajte na pošti. Pozdravi!

Pregled in premovanje rodovniške živine,

ki bi se moralo vršiti 7. t. m. v Petišovcih, 8. t. m. pa v Beltincih, je preloženo radi tehničnih ovir na 3. in 4. novembra. Tudi premovanje v Predanovcih in Vučji gomili bo najbrž tako spremenjeno, da bo v Vučji gomili 24. oktobra v Predanovcih pa 25. oktobra že predpoldne.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v Murški Soboti

MOJA ŽENA

HOHŠTAPLERKA

Režija: Kurt Gerron.

U gl. ulogi:

Käthe v. Nagy.

Predstave se vršijo: v SOBOTO dne 15. oktobra ob 1/29 uri in v NEDELJO, dne 16. oktobra popoldne ob 1/24 uri in zvečer ob 1/29 uri.

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvorila na Lendavski cesti (hiša Šiftar mlinarja) specijelno trgovino z vezeninami in predtiskarijo. Izvršujem po naročilu vsa predtiskarska in strojno-ročna dela — po lastnih ali prinešenih vzorcih — v najkrajšem času in po zelo nizki ceni. Na zalogi so vedno vsakovrstne gotove ženske obleke in predpasniki, kakor tudi žensko in moško perilo.

Obiščite me, ter si z malim naročilom prepričajte o resnično nizkih cenah. — Se priporoča

DRAGICA VERHOVEC.

Preselitev trgovine.

Podpisani Nemethi Štefan trgovec v Dolnji Lendavi naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem se preselil s svojo trgovino iz Balkanijeve hiše v Bartaničevo hišo na Cerkvenem trgu.

Priporočam se cenjemu občinstvu za nadaljno naklonjenost. Skrbel bom za ceneno in najboljšo postrežbo.

NEMETHI ŠTEFAN.

50% RUKJAVE SI PRIHRANITE
če si nabavite BD toplodar
Cena 96 Din.

BD TOPLODAR se lahko tudi uporabi za segrevanje sosedne (druge) sobe, če se namesti BD toplodar v drugo sobo.

BD toplodar se pri čiščenju zelo lahko razstavi in sestavi. Dobiva se pri trdnosti

BRATA DITTRICH
proizvodnja kovinskih izdelkov
TEL. ST. 40.
Murska Sobota

Pri naročilu prosimo prejeti ceni, od peči.

Dobro ohranjeno poslopje.

ki se je uporabljalo za hlev 23 m. dolgo, 10 m. široko (eden vmesni zid) s prvovrstnim otrešjem (ruštom) dobro strešno opeko (črepom) in 30 cm. širokimi ter 9 m. dolgimi tramovi za strop (štukatur) se proda celo ali pa tudi posamezno samo ruš, odnosno štukatura. — Vprašati pri

MATZENAU FRIEDRICH
PROSENJAKOVCI 4.

in je sumljivo nuno aretirala. Nekaj mesecev so jo držali v zaporu, nakar je bila zopet izpuščena na svobodo v nunski opravi. Pa so jo znova aretirali. Tako se je to ponavljalo, dokler se ni naposled „umirila“.

Pošte ni nikoli prejemale, a tudi v sosedstvu z nikomur ni imela zvez. Iz svojega stanovanja je hodila in se vračala vanj tako tiho, da je skoro nihče, pa niti hišnica hiše št. 47. na Boulevardu Montparnasse, kjer je stanovala v tretjem nadstropju, ni skoro nikoli videla. Vsak tretji mesec je prišla plačat najemnino, toda od lanskega oktobra dalje ni bila več točna v plačevanju. Hišnica je prežala nanjo, toda vse je kazalo, da je najemnica prihajala in odhajala baš tedaj, ko hišnica ni kukała skozi svoje malo vratarstvo okence. Tako je minilo tudi drugo tri mesece. Hišni lastnik se je ljutil na hišnico, naposled pa je letos v aprilu ločil najemnico

sestro Marie Adrienne — kakor se je bivaša nuna imenovala — in zahteval deložacijo zaradi neplačane najemnine. Sodba je bila izrečena letos v maju z naročilom, da mora najemnica stanovanje čimprej zapustiti. To so ji nalezili na vrata, toda Marie Adrienne stanovanja ni zapustila. Slednjič je hišnemu lastniku uspelo dobiti odobrenje za prisilno deložacijo. Prišel je sodni organ, z njim policijski komisar, ključavničar, hišni lastnik in hišnica. Nasilno so odprli vrata, potekali v salončič, nato v kuhinjo, nato v spalnico. Na postelji je ležala povsem mirna, vsa izsušena, Amelija Roza Brechardova. Umrla je medtem, ko je pred letom došla... Truplo je ugnano, ali prečudno: v šestnadstropni hiši se nihče ni pritožil zaradi smrti.

Ta žalostni primer je tudi za Pariz precej huda.

Pravila

ZDRUŽBE TRGOVCEV za srez Murska Sobota.

(Nadaljevanje.)

7. Z odvzemom besede na skupščini ter pravico voliti in biti voljen, kaznuje uprave član, ki v od uprave določenem roku niso poravnali kljub pismenemu opominu letne članske doklade, oziroma po nadzornemoblastvu potrjenih in na skupščini sklenjenih prispevkov, ki so jih dolžni vplačevati vsi člani.

Kazni po točkah 3. in 4. se smejo izreči za največ leto dni, ob ponovitvi pa za dve leti.

Denarne kazni gredo v korist blagajne združbe in se lahko izročijo človekoljubnim skladu združbe ali uporabijo za druge človekoljubne namene. Kazni se morajo plačevati v 15 dneh od priobčitve, odnosno vročitve razsodbe. Drugače jih izterja obče upravno oblastvo prve stopnje z izvršbo.

Zoper razsodbo se sme kaznovani član pritožiti v 15 dneh od priobčitve, odnosno vročitve razsodbe na prihodnji redni skupščini. V takem primeru prične teči rok za plačilo kazni od dne priobčitve, odnosno vročitve skupščinske odločbe o potrjeni razsodbi.

Člen 9.

Članstvo ne more prestati niti s prostovoljnim izstopom, niti z izključitvijo. Članstvo preneha samo:

1. če prestane obrt, odnosno pomožni obrat ali podružnica na področju združbe;
2. če se uvede stečaj;

3. z vstopom v članstvo nove strokovne združbe, osnovane skladno s § 257. zakona o obrtih.

Če prestane obrt, ostane vendar oseba, ki je izvrševala obrt, lahko član združbe, če se prijavi za člana.

Člen 10.

Združbe smejo imeti tudi častne člane.

Častne člane voli skupščina na predlog uprave izmed oseb, zaslužnih za napredek in razvoj trgovine, ne glede na njih poklic. Častni člani imajo pravico, dajati na skupščinah nasvete in pojasnila, nimajo pa ne aktivne ne pasivne volilne pravice.

Z izvolitvijo za častnega člana niso zvezane napram združenju nobene pravice in dolžnosti.

Častnim članom izda združba diplomu.

IV. Organi združbe.

Člen 11.

Organi združbe so:

1. skupščina;
2. uprava;
3. nadzorstveni odbor;
4. strokovni odbor ali odseki za trgovsko nadaljevalno šolo združbe, ali grupe posameznih trgovcev;
5. poverjeništa;
6. (časno sodišče);
7. (eventualni posebni odbori).

Skupščina.

Člen 12.

Skupščina je vrhovni organ združbe.

Skupščine so redne in izredne. Redna skupščina se vrši praviloma enkrat v letu in to v

prvem tromesečju vsakega leta, izredna pa, če to uprava spozna za potrebno ali če to nadzorstveni odbor ali ena desetina članov združbe pismeno zahteva in če označi, o čem naj skupščina razpravlja. Če predsedništvo združbe ne skliče skupščine v 14 dneh od dne, ko je zahteval nadzorstveni odbor sklicanje ali ga zahtevala ena desetina članov, skliče skupščino na zahtevo nadzorstvenega odbora, odnosno ene desetine članov, zbornica.

Člen 13.

Skupščino skliče predsednik, če pa je zadržan, podpredsednik uprave. Če sta oba zadržana, skliče skupščino najstarejši član uprave. Če pa tega ne more ali noče storiti skliče skupščino zbornica.

Skupščina se skliče ali s pismenim vabilom vsakemu članu ali s pismenimi razglasi v vseh občinah, kjer ima združba člane, ali po časopisih, ki jih skupščina vsako leto določi in to najkasneje 15 dni pred zborovanjem. V sklicu morajo biti označeni datum, čas pričetka, lokal in dnevni red skupščine. Sklic se mora priobčiti istočasno tudi zbornici in pristojnemu občnemu, upravnemu oblastvu prve stopnje.

Člen 14.

Skupščino sestavljajo člani združbe.

Vsi člani združbe, brez razlike spola (izvzemši one iz člena 8., točke 4, teh pravil) imajo pravico do besede, praviloma pa tudi aktivno in pasivno volilno pravico. Člani izvršujejo svoje pravice osebno in jih ne morejo vršiti po pooblaščenih. (Dalje sledi).

Tržne cene

Biki kg od 2 do 4.50— Din, telice kg od 2 do 4.50— Din, teleta kg 4 do 5.50 Din, krave kg od 1 do 2—3. Svinje kg 6—7 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6—8 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 3.50 do 3.75 Din, moka II. kg. 3.25—3.50 Din, moka V. kg. 3.— Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 42—80 Din, kava pražena kg. 48—125 Din, riž kg. 6—14 Din, sladkor kristalni kg. 15.— Din, v glavah kg. 16.— Din, kocke kg. 17.— Din, bučno olje 1 lt. 18 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

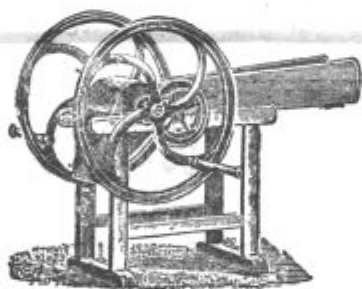
Cene deželnim pridelkom v tem tednu so sledeče: pšenica 1 q 140.— Din, žito 1 q 125.— Din, koruza debela 1 q 165.— Din, koruza čequatine 1 q 130.— Din, oves 1 q 120.— Din, ajda 1 q 90—100 Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 80—100 D, seno 1 q 60—70 Din, slama 1 q 40—50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96.— Din, tomažova žilindra 18/20% 1 q 120.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— Din, apneni prah pri odjemu celega vago 1 q 18.— Din.

Cement Trboveljski 1 q 67.—, cement Splitski 1 q 65.— Din, o žgano 1 q 36.— Din.

NE GOBE kupuje vedno in plača zelo dobro M. GERŠAK & Co. Ljubljana, Prečna ul. 4. veletrg. z zemelj. prid. Pošljite vzorce in ponudbe 2

BLAGO ZA BLAGO

VEDNO V VELIKI ZALOGI.

Za vso blago se vzeme tudi v zamenjeno vse vrste poljske pridelke, kakor pšenico, rž, ječmen, koruzo, krompir :—: :—: i. t. d. :—: :—:

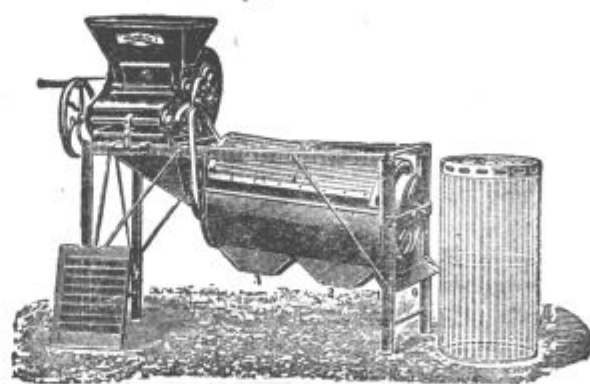
BREZ PENEZ

Vse vrste poljedelske mašine

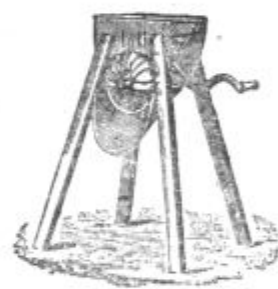
sejalne, slamoreznice, reporeznice, Trijerje, Alfa kotle, vinske preše, mline za grozdje, motorje, mlatilnice itd.

Nadalje vse vrste umetna gnojila kak:

Tomašalak, Superfosfat, kalijevo sol, apneni dušik, nitrofoskal, cement, mašin-

BLAGO ZA BLAGO

Vsaki, ki si želi kupiti poljedelske stroje, ali sploh kako drugo blago, ki je zgoraj navedeno, njemu vzamem v račun poljske pridelke po **najvišji dnevni ceni** a blago njemu zaračunam po **najnižji dnevni ceni**, tak ima vsak interesent **dvojni hasek**.

VEDNO VELIKA RAZSTAVA GOSPODARSKIH STROJEV SAMO PRI ČEH FRANC, trgovina z mešanim blagom Murska Sobota.

Kolesa cenejša!

Da omogočim nakup kolesa vsakomur, sem znižal cene raznim kolesom:

od Din 1200.— na Din **1050**—
od Din 1400.— na Din **1250**—
od Din 1600.— na Din **1450**—
od Din 1700.— na Din **1550**—

Istotako dobite najceneje gramofone, gramofonske plošče, radioaparate, fotografske aparate, šivalne stroje in vse druge potrebščine

pri tt. ERNEST ŠTIVAN v Murški Soboti.

Kolesa cenejša!